

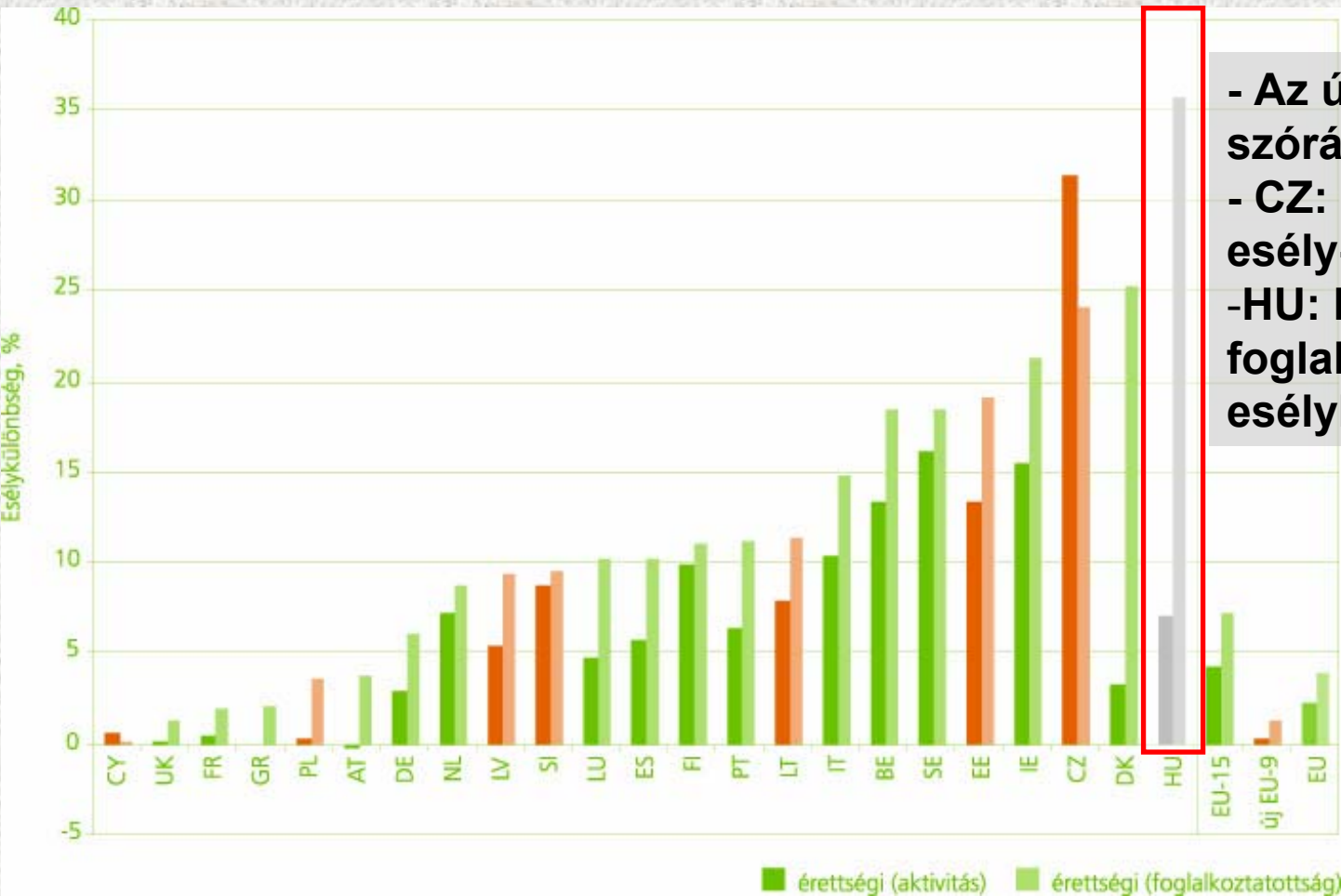
Zöld könyv a magyar közoktatás megújításáért
Könyvbemutató szakmai konferencia
MTA Díszterem
2008 november 25

Korreferátum

(„Zöld könyv”, foglalkoztatás fejezet)

Tóth István György
Tárki Zrt

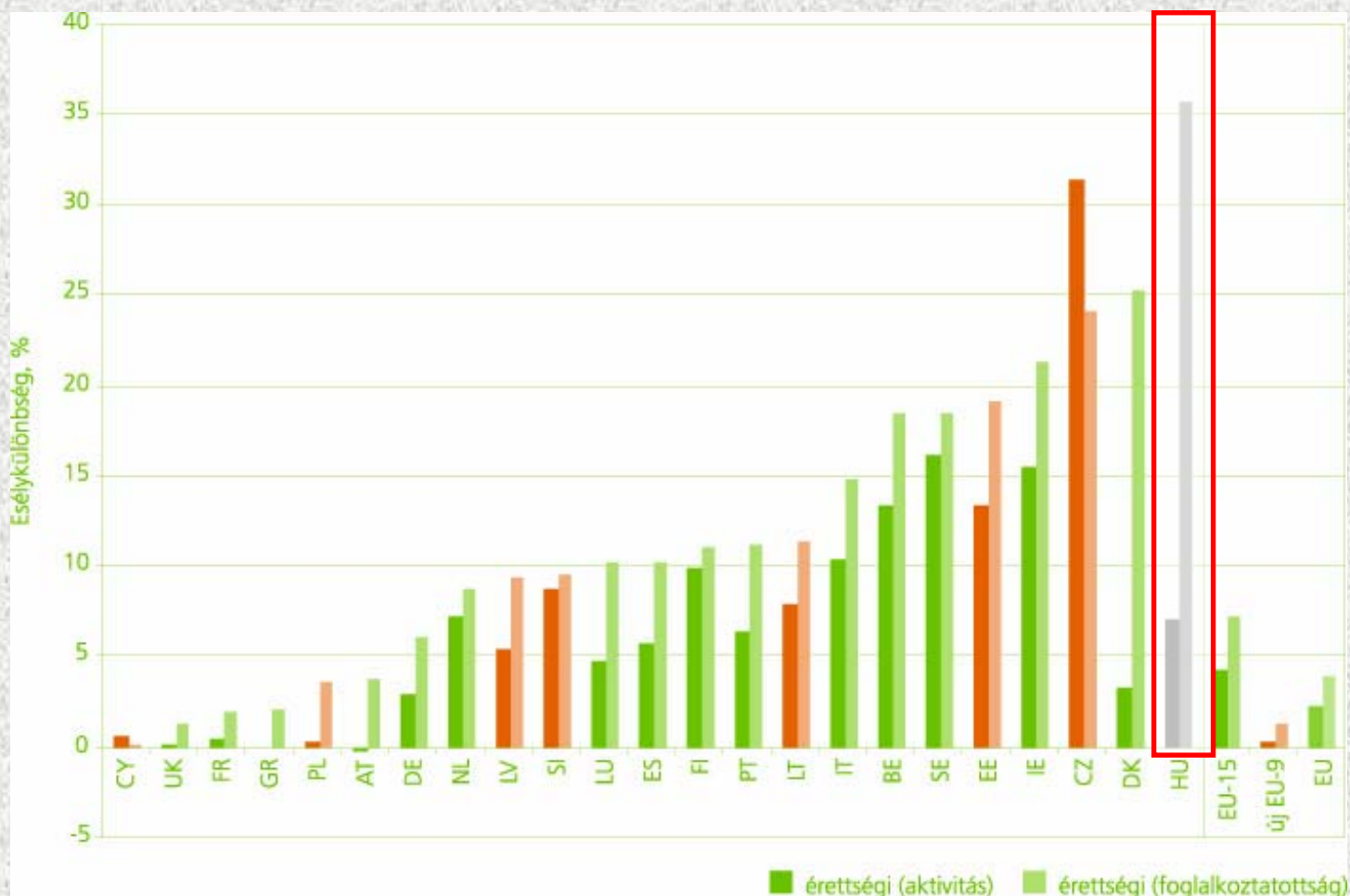
1.a. Az érettségivel rendelkezők munkapiaci előnye az EU-ban

- Az új tagországok erős szórása
- CZ: kiugró aktivitási esély-különbségek
- HU: kiugró foglalkoztatottsági esélykülönbségek

munkapiaci előny: foglalkoztatottsági esélykülönbség (ref: alacsony iskolázottságúak)

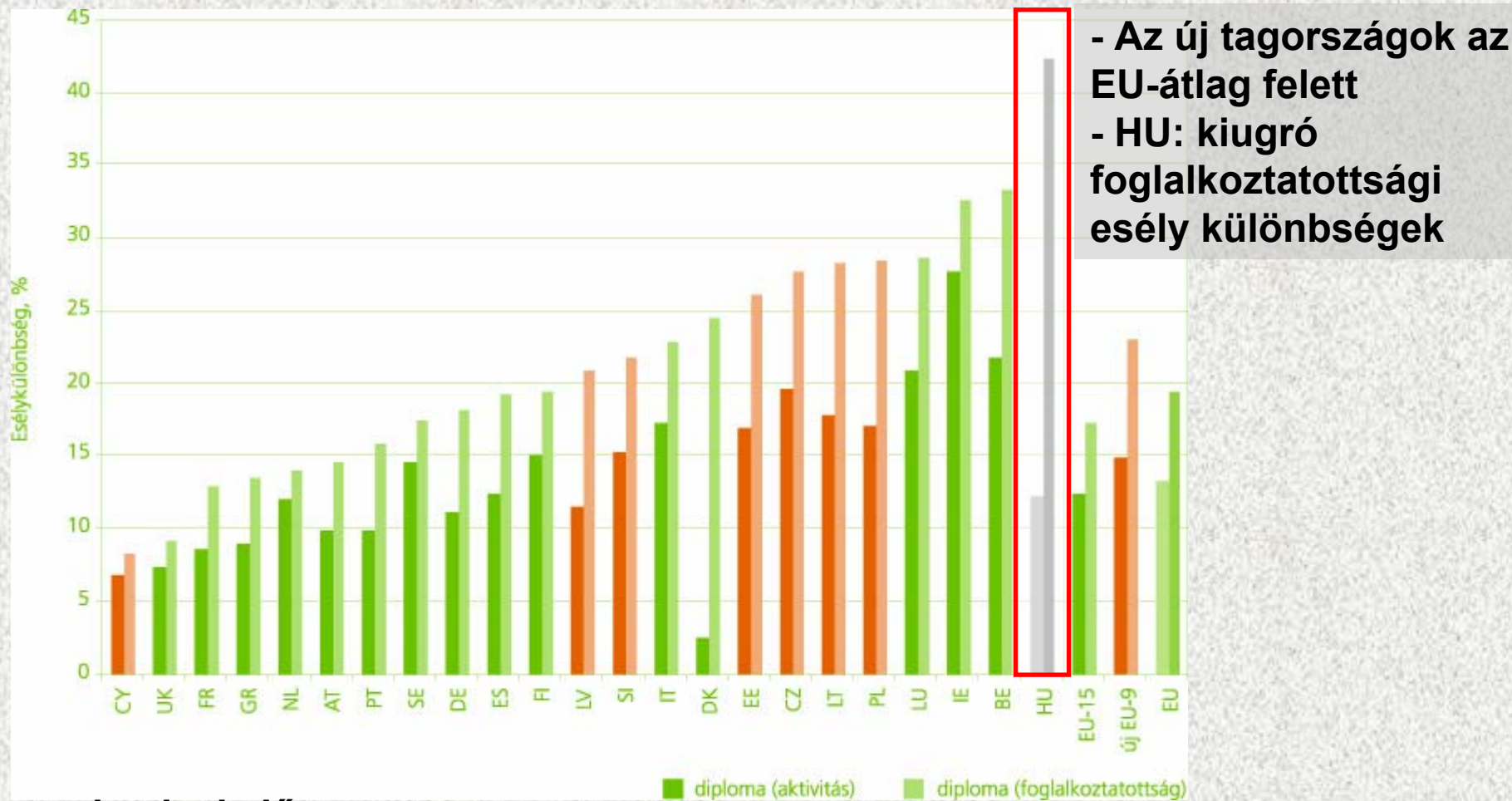
1.a. Az érettségínél alacsonyabb végzettségűek munkapiaci hátránya az EU-ban

munkapiaci hátrány: foglalkoztatottsági esélykülönbség (ref: érettségizettek)

Forrás: EU-SILC 2005 adatok, Horváth H 2008. Megj: TáRKi Európai Társadalmi Jelentés 2009

1.b. A diplomával rendelkezők munkapiaci előnye az EU-ban

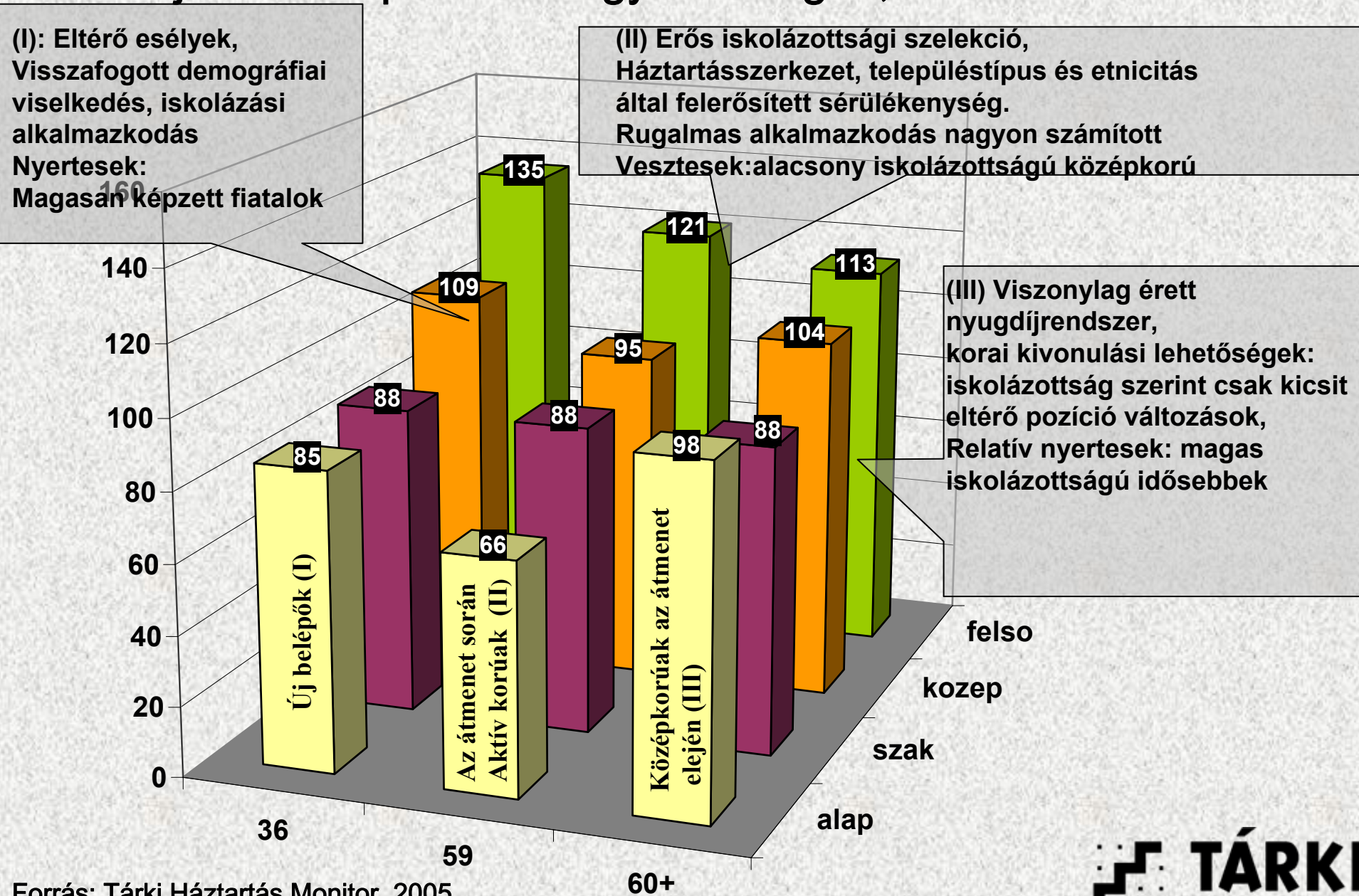
- Az új tagországok az EU-átlag felett
 - HU: kiugró foglalkoztatottsági esély különbségek

munkapiaci előny:
foglalkoztatottsági esélykülönbség (ref: alacsony iskolázottságúak)

Forrás: EU-SILC 2005 adatok, Horváth H 2008. Megj: Táarki Európai Társadalmi Jelentés 2008

2. A különböző életkor-iskolázottsági csoportok relatív jövedelmi pozíció Magyarországon, 2005/1987

3. A 2007-es anyagi-jövedelmi helyzet meghatározódásának modelljei az egyes nemzedékek esetében (az OLS regressziós becslés standardizált együtthatói, R^2)

összes elvesztett státusváltó rendszerv: fiatalok

R²

anyagi helyzet 92

SEI_92

nem tanul 92

szakmunkás 92

középsikolát végzett 92

felsőfokot végzett 92

városi 92

megyeszékhelyi lakos 92

Budapest 92

neme

cigány

kult. Tőke

rendszerváltás előtti pozíció

vállalkozási hajlandóság

optimizmus index

pszichoszomatikus tünetek

nem dolgozik 92-ben, sem 07-ben

nyugdíjas lett

elkezdett dolgozni

nem dolgozik 2007

vegig dolgozott

isei változása

munkahelyek száma

munkahelyek száma2

Hányszor volt munkanélküli 1992

befejezett iskola

nyelvtudás

család rendezettsége

**A sikeresség meghatározói
(főbb tényezőcsoportok):**

Adottságok (életkor, nem, etnikum, lakhely, kulturális tőke, stb)

Erőfeszítések (iskolázottság, nyelvismeret, munkaerőpiaci döntések, stb)

Erőforrások (rendszerváltás előtti pozíció (kapcsolati tőke), stb)

Beállítottságok (optimizmus-index, pszichoszomatikus tünetek, stb)

3. A 2007-es anyagi-jövedelmi helyzet meghatározódásának modelljei az egyes nemzedékek esetében (az OLS regressziós becslés standardizált együtthatói, R^2)

	összes	elveszett	státusváltó	rendszer- váltó	fiatalok
R2	0,53	0,46	0,56	0,57	0,52
anyagi helyzet 92	0,28	0,33	0,27	0,31	0,25
SEI_92	0,06	0,04	0,11	0,06	0,04
nem tanul 92	0,01			0,00	-0,03
szakmunkás 92	0,08	0,09	0,07	0,14	0,05
középsikolát végzett 92	0,10	0,16	0,12	0,12	0,06
felsőfokot végzett 92	0,06	0,10	0,14	0,10	0,02
városi 92	0,08	0,12	0,10	0,07	0,08
megyeszékhelyi lakos 92	0,13	0,15	0,15	0,10	0,14
Budapest 92	0,19	0,30	0,27	0,15	0,15
neme	0,01	-0,01	0,00	0,06	-0,02
cigány	-0,15	-0,06	-0,09	-0,13	-0,18
kult. Tőke	0,05	0,02	-0,02	0,05	0,08
rendszer- váltás előtti pozíció	0,04	0,01	0,04	0,06	0,03
vállalkozási hajlandóság	0,01	-0,06	0,03	-0,01	-0,02
optimizmus index	0,03	0,07	0,03	0,00	0,03
pszichoszomatikus tünetek	-0,03	0,03	-0,06	-0,07	-0,03
nem dolgozik 92-ben, sem 07-ben	-0,08	-0,09	-0,03	-0,03	
nyugdíjas lett	-0,03	-0,04	-0,07	0,02	0,01
elkezdett dolgozni	0,03	-0,02	0,01	0,09	0,14
nem dolgozik 2007	-0,04		-0,05	0,00	0,00
vegig dolgozott	0,08	0,03	0,07	0,19	0,11
isei változása	0,01	0,01	0,03	0,00	0,01
munkahelyek száma	0,22	0,14	0,20	0,24	0,17
munkahelyek száma2	-0,16	-0,12	-0,15	-0,19	-0,11
Hányszor volt munkanélküli 1992 óta	-0,07	0,02	-0,03	-0,11	-0,04
befejezett iskola	0,06	0,00	-0,03	0,01	0,08
nyelvtudás	0,10	0,01	0,01	0,05	0,17
család rendezettsége	0,01	0,04	0,02	0,04	-0,03

Meghatározók az egyes nemzedékek esetében

„**Elveszett**”:
településtípus

„**Státusváltó**” és
„rendszer-
váltó”:
munkaerőpiaci
alkalmazkodás

„**Rendszerváltó**”:
iskola

„**Fiatal**”:
iskola
(„rátanulás”)

Összefoglalás

1. Az iskolázottság foglalkoztatottsági előnye (vagyis az iskolázatlanságból fakadó hátrány) az EU országokhoz képest jelentősen kiugró
2. A rendszerváltás előtt szerzett iskolai végzettség legnagyobb mértékben a mai középgeneráció (35-59 évesek) relatív pozícióját „szórja”
3. A munkaerőpiac fiataljai között az érvényesülés egyik záloga a „rátanulás” (újabb, más iskolai végzettség megszerzése)

A rendkívül erős iskolázottsági polarizáció egyik* oka: egy tévesnek bizonyult társadalompolitikai paradigma (és a hozzá párosuló álszent és önelégült értelmiségi magatartás)

Elemei:

- Téves emberkép, hibás szerepfelfogás: az alacsony iskolázottságú csoportokat nem „kiutálták” a munkaerőpiacról, hanem „agyonszerették” őket
- Az ösztönzési probléma negligálása, ebből fakadóan a segélyezési és az újraelhelyezkedési eszközök rosszul megválasztott portfóliója
- Modernizációs mítosz: a kisüzemi, családi gazdálkodás diszpreferálása
És részben amiatt a magyar gazdaság „túlmodernizáltsága”
- A szakmunkásképzés megújításának elmaradása

* A technológiai fejlődésen, oktatási expanzió túl

Foglalkoztatás: javaslati rész a Zöld könyv-ben

” A legfontosabb teendők:

- óvatos minimálbér- és járulékpolitika
- a bértámogatási rendszer radikális átalakítása
- a kivonulást támogató-tűrő jóléti rendszerek súlyának csökkentése
- az átképzésben az alacsony iskolai végzettségűek arányának növelése
- az erőforrások koncentrálása a legelesettebb körzetekre ($n \ll 47$)
- a **szakképzés korszerűsítése** a kiszorítás megfékezésére

Viszont: a Zöld könyv kemény borítója arra utal, a szerzők egy munka lezárásaként készítették.

Miért nem munkadokumentum, papírkötéssel?

Mi lesz a gyakorlatba átültetéssel? Miért nincs benne fejezet az oktatásirányításról?

Pedig jobb lenne később, mint soha...